

Strategi för artificiell intelligens (AI) för Konkurrensverket

I denna strategi utgår vi från en definition av artificiell intelligens (AI) som förmågan hos en maskin att efterlikna intelligent mänskligt beteende.

Syftet med Konkurrensverkets AI-strategi är att bidra till att uppnå våra mål. Vi vill arbeta för att AI ska vara en integrerad del av verksamheten.

Utgångspunkter och behov

Konkurrensverket är Sveriges förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Vår uppgift är att arbeta för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna. Konkurrensverket är också tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen. Vi arbetar för en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna och marknadens aktörer. Vår vision är *Välfärd genom väl fungerande marknader*.

Det är regeringens målsättning att Sverige ska vara ledande i att ta tillvara möjligheterna som användning av AI kan ge, med syftet att stärka både den svenska välfärden och den svenska konkurrenskraften.

Digitaliseringens påverkan på konkurrenstillsynen

Digitaliseringen och den framväxande plattformsmakten påverkar marknadens utveckling, tillsynens utredningsmetodik och även de överträdelser som vi utreder. Höga krav ställs på oss som tillsynsmyndighet att vi kan analysera marknader och ärenden som är nya och komplexa. Vi måste våga ta oss an de problem som är de största utmaningarna för väl fungerande marknader i dag. Den komplexiteten innebär också att vi ibland måste och ska prioritera ärenden som kräver mycket resurser av oss. För att effektivt kunna verka för väl fungerande marknader i en alltmer digitaliserad värld måste vi som tillsynsmyndighet ligga i framkant.

Konkurrensverkets tillsyn bedrivs i form av utredningar och processer i domstol, samt kunskapsspridning genom kommunikativa insatser. Bland de verktyg som vi har till vårt förfogande finns oanmälda besök hos företag i syfte att hitta bevis

för överträdelse av konkurrensreglerna. För att kunna söka efter bevis i företags digitalt lagrade information så effektivt som möjligt kopierar eller speglar vi digitala lagringsmedia, exempelvis servrar, hårddiskar, USB-minnen, telefoner eller DVD-skivor. Vi har även möjlighet att ålägga företag och myndigheter att inkomma med skriftliga uppgifter eller personer att inställa sig för förhör.

Effektiviseringsbehov i tillsynen

Våra utredningar, särskilt inom konkurrenstillsynen, är ofta omfattande. Akter på runt tiotusen aktbilagor förekommer. Inom upphandlingstillsynen är utredningarna ofta mer avgränsade, men det är inte ovanligt att ett enskilt ärende omfattar analys av hundratals fakturor. Vi använder oss även av olika typer av digital spaning; såsom *Open Source Intelligence* samt analys av media och av upphandlingsstatistik. Sådan spaning är nödvändig för att hitta misstänkta överträdelse och öka vår avskräckande effekt. Såväl konkurrens- som upphandlingstillsynen ställer alltså krav på att vi är skickliga på att strukturera och analysera stora mängder data.

Det är svårt att strukturera utredningsmaterialet i stora tillsynsutredningar på ett effektivt och lättnavigerat sätt. Vi har ett behov av att förbättra vår kunskap och förmåga att söka i och strukturera omfattande material. Samtidigt som utredningarna blir mer omfattande ställs högre krav på oss att agera snabbt.

Mot denna bakgrund ser vi ett ökande behov av att stärka och effektivisera tillsynsverksamheten samt anpassa den till nya förutsättningar.

Utvecklingsarbetet syftar till att uppnå ett mer effektivt analys- och utredningsarbete som möjliggör rimliga handläggningstider. AI eller maskininlärning har potentialen att effektivisera utredningsarbetet genom att automatisera vissa arbetsmoment som i dag kräver manuellt arbete. AI har också förmågan att automatisera processer. Genom att börja arbeta med dokument som data finns det effektiva sätt att analysera information i dokument för att snabbt komma till viktiga insikter om överträdelser som utreds. Vidare är AI-kompetens på Konkurrensverket viktig för att i ökad utsträckning kunna bedriva digital spaning. Överträdelse som involverar stora mängder data och som ofta sker på internet förutsätter att tillsynsmyndigheten har kunskap och resurser att hämta in och analysera data på ett effektivt sätt.

Att utveckla kapaciteten att använda algoritmer hjälper oss att bättre förstå konsekvenserna av att företag använder algoritmer i allt större utsträckning. Vidare bidrar det till ökad förståelse kring hur företag använder data, vad deras maskininlärning och AI-algoritmer gör, samt konsekvenserna av dessa algoritmer. Detta leder i sin tur till att vi får bättre förutsättningar att bedöma behovet av lämpliga åtgärder.

Hur vi kommer att arbeta med AI

För att arbeta i en riktning där AI blir en integrerad del av verksamheten och uppfylla syftet med strategin; att bidra till att uppnå målet om en effektiv tillsyn, behöver ledningen stötta och peka ut riktningen i utvecklingsarbetet.

Kompetensutvecklingsinsatser behöver genomföras på samtliga tillsynsenheter samt på enheten för kommunikation och it (KIT), som även bistår med forensisk kompetens.

En tillitsbaserad styrning och ledning stimulerar innovation och bör därför vara grunden för utvecklingen. All verksamhetsutveckling underlättas också om det finns möjlighet att visa på positiva, konkreta exempel. Vi bör därför inleda vår strategiska utveckling mot en myndighet där AI är en integrerad del av verksamheten med ett eller flera pilotprojekt. På så sätt kan vi lära oss och finjustera metoderna med ambitionen att successivt sprida kunskap och metoder inom tillsynsenheterna. Pilotprojektet/projekten bör utvärderas noggrant och användas för att demonstrera potentialen som AI har vad gäller att kunna effektivisera tillsynsverksamheten och korta handläggningstiderna. Vi bör även använda oss av våra internationella nätverk samt samverka med andra tillsynsmyndigheter i Sverige i syfte att lära av andra och kunna visa på goda exempel.

AI kommer även att lyftas som en del av den strategiska satsningen digitalisering i verksamhetsplanen för 2020–2022.